Et bondebryllup først i 1880erne

Af M. M. Bennedsen

Skuepladsen er hos Mikkel Nielsen i Sejstrup, og brudeparret er Mette Marie Nielsen og Hans Bennedsen fra Lourup.

Vi havde været forlovet et par år, og nu ville H. B. s far Benned nok af med gården til ham, hvorfor der blev bygget aftægtshus til ham og Trine, hans kone af andet ægteskab, så vi unge kunne flytte ind på gården.

Der skulle altså være bryllup hos Mæt' og Mikkel i Sejstrup – efter egnens skik og brug. Der skulle indbydes nære og fjerne slægtninge, venner og naboer, hvilket skulle foregå pr. ridende svend. Min broder, Kresten, var bydemand for mig, og Søren Holdensen, Nr. Lourup, for Hans.

Ca. 200 gæster blev indbudt til at møde i bryllupsgården kl. 10 til frokost, og blive dagen og aftenen med og more sig i hinandens selskab; dernæst at komme dagen efter kl. 12 middag for at fortsætte festen i fornøjelighed. De to unge mænd var så brudesvende, og et par ældre mænd var skaffere. Desuden var der et par unge piger til opvartningen. Der var selvfølgelig bestilt telt og musik.

Her ses Mette Marie og Hans. Billedet er taget i deres unge år, men er næppe et brudebillede. (Privateje).

Et par dage før brylluppet blev der sendt »føring« til gildet fra de indbudte i form af levnedsmidler: smør, æg, skinke, mælk og fløde. I forvejen var der slagtet, og nu skulle der bages og steges i lange baner, f.eks. blev der bagt mange store kringler (julekager), som blev skåret for ved kaffebordet, og så en masse småkager.

Der skulle også mange til, da

hver gæst der kom, blev budt en kage og et glas vin, ligesom der også skulle være rigeligt af kaffe.

Dagen før brylluppet var jeg i Ribe efter tærterne – hvor mange husker jeg ikke. Der var både lagkager, kransekager og svesketærter.

Endelig oprandt bryllupsdagen, den 23. oktober 1884, med meget fint efterårsvejr. Aftenen i forvejen var to af spillemændene sendt til Lourup for at føre brudgommen med følge til Sejstrup på selve bryllupsdagen.

Op på formiddagen begyndte så gæsterne at komme, og de blev modtaget med musik efterhånden som de kom.

Der var nogen til at se efter, når brudgommen med følge var at se. – Nu var de der! Så begyndte musikken at spille, og optoget fra Lourup gav gensvar. Da alle var samlede, gik vi til frokostbordene. Maden bestod af kold kalvesteg, kogt skinke, forskellige slags pålæg, rødbeder, sveskekompot o. a. samt brød, øl, snaps og kaffe.

Så var det tiden, at bruden skulle pyntes. Det foregik i gæsteværelset af to brudepiger i overværelse af min moder – jeg husker hun lagde hånden på mit hoved og sagde et par gode ord til mig.

Så gik konerne ned for selv at blive færdige til kirketuren, og Hans Bennedsen kom op for at hente mig. Han sagde til min moder – »må a no ta' hin' med, a hår alle spurgt jer om det før?«, og hun svarede: »– I Guds navn, ja!«

Da vi kom ned, holdt min broder for døren med vognen, og vi steg til vogns til musikkens toner til »Det er så yndigt at følges ad«.

Så satte vogntoget sig i bevægelse med musikken i spidsen fulgt af brudepigerne. Derefter kom brudekonerne og brudeparret og til sidst hele brudeskaren.

Nu gik det i rask trav ned ad landevejen til smeden, hvor vejen drejer fra efter kirken. Der stod en lille flok koner og vinkede farvel til mig, og de havde strøet blomster på vejen.

Vi nåede vort mål, kirken.
Til alteret sammen vandrede vi da,
og han sagde ja, og jeg sagde ja,
og som mand og kone gik vi derfra
og har ej fortrudt det siden.

Vi satte så kursen mod bryllupsgården, hvor suppen ventede. Vi blev i døren modtaget af min gamle bedstemor i hendes højtidsdragt – den eneste gang jeg har set hende i den.

Så gik vi til middagsbordet til musikkens toner og lod den traditionelle suppe vederfares retfærdighed. Der var nogle enkelte, der havde et par ord på hjerte, som de ville sige os. Folk dengang var ikke så ivrige efter at høre deres egen røst, men vi sang mange sange og salmer ind imellem retterne.

Da vi kom ud af kirken, stod vor stodderkonge og hans kone der – han var nemlig sognets politi sammen med sognefogeden – og gjorde honnør for os. Han var i sin langskødede, grågrønne frakke (som engang havde været sort) og høj cylinderhat. I hånden havde han en meget lang hyrdestav. Hans kone havde et sjal over skuldrene og en »flagrehat« på hovedet. Det var en slags helgolænder af spraglet sirts, et hovedtøj hun brugte både sommer og vinter. Det var jo en noget eventyrlig hyldest, men jeg var på en måde stolt over at modtage den.

Nu var den højtidelige del af festen til ende, og gæsterne skulle til at more sig. Vi fik brudevalsen overstået; jeg husker, at min fader sagde, da han gav mig til brudgommen: »Her har du hende nu, Hans Bennedsen, til evig arv og eje«.

Ballet var nu åbnet, og dansen gik med liv og lyst af både unge og ældre.

Det varede ikke længe, før der blev budt på kaffe i stuerne. Det foregik i flere hold, og brudeparret skulle være med på hvert hold, for der skulle synges.

Ud på natten blev bordene dækket til frokost i lighed med den om formiddagen. Efterhånden forsvandt så det ene hold efter det andet. Der blev hilst godnat og på gensyn.

Der var hos naboerne sørget for plads til alle de forskellige køretøjer og heste, ligesom der var logi til alle dem, der blev om natten. En del af gæsterne kørte hjem i morgenstunden for at møde igen ved middagstid og fortsætte festen.

Så oprandt dagen efter brylluppet med samme kjønne vejr som dagen før. Ved middagstid begyndte folk atter at indfinde sig. Bekendtskaberne fra i går blev fornyet, nye blev indgået, og snart var huset fyldt med fest og glæde. Sejstrupperne har altid haft ord for at være lette at komme i kontakt med. Jeg

husker, at Kr. Madsen, Bolding flere år efter sagde til mig, at den fest, han havde været mest glad for at være med til, var vort bryllup, for den første dag de kom, kendte han ikke et menneske, men inden aften syntes han, at han kendte dem alle sammen.

Da gæsterne nu atter var samlet, blev vi budt til middagsbordet. Der blev serveret sagosuppe med masser af svesker og rosiner. Dertil kogte skinker, der blev sat hele på bordet pyntet med grønt. I skinkerne var der stukket spisenelliker i forskellige kruseduller og navnetræk. Hvad vi mere fik til middag har jeg glemt.

Efter middagen fortsatte festen i samme tempo som dagen før. Nu skulle man synes, at lænken var smedet godt sammen, og den har jo også holdt godt.

Jeg sidder nu her som en meget gammel kone og ser med glæde og tak tilbage på de mange svundne år.

Mette Marie, der her har fortalt om sit bryllup, var min farmor. Hun var født den 11. april 1861 som datter af Mikkel Nielsen på ejendommen, der i dag har adressen Ribevej nr. 58.
Den Mikkel Nielsen, som fik sin dagbog om begivenheder fra felten i 1864 optrykt i årbogen fra 1998.
Hun og farfar drev gården Gammelbro i Lourup fra den 1. november 1884 til 1. november 1916, hvorefter de boede i aftægtshuset »Hytten«. Hans døde den 27. september 1930.
I nogle år boede hun alene i aftægtshuset, men flyttede i de seneste år til en stue på gården, hvor hun døde den 9. april 1955, to dage før hun kunne være fyldt 94 år.
I min farmors beskrivelse nævner hun ikke noget om gaver.
Hos min broder Jørgen, kan man imidlertid finde et kagefad på høj fod (se foto). Dette arvestykke af gedigen sølv er en bryllupsgave og bærer indskriften: »Erindring fra Petrine Johannesen og Søren I. Johansen, Vong 1884«. Blandt gæsterne må der altså have været formående personer.

Poul Bennedsen, Agerbæk